

s. Mary Maher, SSND
14. februar 2015

Provincia Latinska Amerika in Karibi

Besedilo z naslovom: "Živa karizma in identiteta naše kongregacije" je prirejeno iz govora, ki ga je imela s. Mary Maher na srečanju provincialnih predstojnic in vzgojiteljic kongregacije avgusta 2014. Sestra Mary je bila povabljena, naj ta govor ponovi na prvem srečanju province Latinska Amerika in Karibi (ALC) februarja 2015. Provincialni svet ALC je menil, da bi govor mogel biti dober kontekst za posebno osredotočanje njihove province pri postavljanju prioritet apostolskega služenja in načrtovanju odgovorne uporabe »virov« (razumljenih kot osebe, finance, premoženje, apostolat).

Ker je to osredotočanje potrebno v vseh naših provincah, je generalni svet sklenil, da bo besedilo na razpolago celotni kongregaciji tako, kot je bilo podano na srečanju province Latinska Amerika in Karibi februarja 2015. Najdete ga lahko na mednarodni spletni strani www.gerhardinger.org, v delu Formacija (Formation), pod »viri« (»Resources«).

Tu je splošen povzetek predavanja:

Živa karizma in identiteta naše kongregacije

- ❖ **Uvod**
- ❖ **Koncept karizme**
- ❖ **Karizma in "Globoka zgodba"**
- ❖ **Naše izkustvo poskusov definiranja karizme**
- ❖ **Ponovna najdba karizme danes**
- ❖ **Karizma: Srečanje naše "Globoke zgodbe" z nujnimi potrebami našega časa**
- ❖ **Posledice za razločevanje apostolata, upravljanje virov in za formacijo**

Uvod

Danes in jutri se boste kot provinca osredotočale na teme, ki so bistvene za vaše življenje in poslanstvo: razločevanje glede apostolskega služenja, upravljanje virov (osebje, finance, premoženje, apostolat) in formacija. V vseh zadevah bomo vključene v razločevanje naše prihodnosti. Razločevanje, dobra presoja pa, kot vemo, vključuje zbiranje informacij. Moramo biti informirane, če hočemo dobro razločevati oz. presojati.

To jutro bi nas rada uvedla v naslednje dneve s premislekom o najbolj temeljni informaciji, ki jo potrebujemo za razločevanje naše prihodnosti: **vedeti moramo, kdo smo**. Kdo smo me, Šolske sestre de Notre Dame? Kaj je naša identiteta kot *posebne* skupnosti učenk, ki so poslani v svet služiti in delati v imenu Jezusa Kristusa?

Spominjam se, da sem rekla na srečanju voditeljic in vzgojiteljic, zbranih v Rimu avgusta lani, da je pomembno poznati našo identiteto, kajti če ne vemo, kdo smo, potem se bo izjalovilo vse, kar naredimo v začetni formaciji. Če je razumevanje naše identitete tako ozko, da v njem ni prostora za kulturno raznolikost, ne moremo sprejemati in se medsebojno bogatiti z novimi članicami, ki sedaj prihajajo k nam. Če pa je razumevanje naše identitete tako široko, da dovoljuje karkoli, brez posebne vsebine, na katero se sklicujemo kot na svojo, potem bo kongregacija umrla.

To velja tudi za razločevanje glede apostolskega služenja: to, kar delamo, mora biti združljivo s tem kdo smo! To je res tudi za razločevanje tega, kako rabimo naše vire: zakaj boste porabile denar, čas in moči naši sester za to in ne za nekaj drugega? Razlog mora biti povezan z našo identiteto. Torej...

Kaj je naša identiteta?

Za vstop v naše raziskovanje tega vas povabim k preprosti vaji. To ni nekaj, za kar boste naprošene, da podelite z drugimi. Želim, da to vsaka naredi sama zase. Vzemite si nekaj minut in napišite tri najbolj pomembne stvari, ki bi jih rade povedale o naši Notredamski identiteti. Z drugimi besedami: katere so tri najbolj pomembne značilnosti za identiteto naše kongregacije, ki bi jih povedale vsakomur, ki vas o tem vpraša?

Za sedaj to odložite, ker boste imele čas kasneje, da boste pogledale.

Koncept-pojem karizme

Od 2. vatikanskega cerkvenega zbora smo se navadili uporabljati besedo »karizma«, da bi poskusili opisati edinstvenost vsake redovne kongregacije. Zanimivo je spomniti, da besede »karizma« ne najdemo v koncilskem dokumentu *Perfectae Caritatis* o prenovi redovnega življenja, v dokumentu, ki je bil načrt za vsa naša prizadevanja preнове v zadnjih desetletjih. Drugi vatikanski cerkveni zbor je govoril o »*duhu ustanoviteljev*« kot vodilu preнове in nove utemeljenosti, skupaj z zvestobo evangeliju in pozornim branjem znamenj časa.¹

---

¹ See Margaret Susan Thompson, "'Charism' or 'Deep Story'? Toward a Clearer Understanding of the Growth of Women's Religious Life in Nineteenth-Century America," page 1. This is a paper delivered at the History of Women Religious Conference, Chicago, June 1998.

Zdi se, da se je beseda, kot jo sedaj uporabljamo (to je, kot "karizma ustanoviteljev" ali "karizma kongregacije", prvič pojavila v nagovoru papeža Pavla VI. leta 1971. Nekaj let kasneje, leta 1996, dokument papeža Janeza Pavla II., *Vita Consecrata*, uporabi izraz karizma 86-krat na ta način.

Razvoj tega koncepta je vplival na nas vse. Vendar pa nam ni dobro služilo misliti na karizmo kot na statično resničnost, to je, kot na dar, dan materi Tereziji in nespremenjeno prenesen na nas. Tako razumevanje ločuje koncept karizme od naše živeče izkušnje, posebej kot se je zgodovinsko razvijala v kontekstu spremenjenih okoliščin.

V tem pogledu je v izredno pomoč *Poslane ste*, posebej še v svoji odprtosti za zgodovinski razvoj naše karizme. Skupaj pogledjmo Prolog. [Drage sestre, izkoristim to priložnost, da rečem, kako veliko pomoči pri našem razločevanju prihodnje usmeritve dobimo, če molimo s Prologom iz *Poslane ste*.]

"Naša karizma, dar Duha, se je *poosebila* v" materi Tereziji. Kako je to izraženo v vašem jeziku? Bodite pozorni na besedo, ki je uporabljena. V angleščini je prevedeno kot *utelešena* v.

Poslane ste potem našteva – da tako rečem – vidike naše karizme. Dana je vsebina: edinost, evharistija, uboštvo, Marija, iskanje Božje volje, prizadevanje za edinost, odgovarjanje na nujne potrebe, prednostna izbira ubogih, vzgajati s svetovno vizijo... "V teh darovih Duha naše ustanoviteljice...spoznavamo razvijanje karizme naše kongregacije."

Sijajno! *Poosebljena/utelešena* v materi Tereziji, vendar razvijajoča se. Tu je vsebina. Bila je poosebljena v materi Tereziji in se razvija, kot se spreminjajo zgodovinske okoliščine.

Od kdo prihaja? *Poslane ste* pravi, da "izvira" iz naše duhovne dediščine. Tu je vsebina. Ni ista vsebina, kot je frančiškanska ali dominikanska. Gre za zблиževanje različnih vplivov. Je naša vsebina kot Šolske sestre.

Potem še zadnji del, "naša karizma *se dalje razvija* v živi skupnosti..."

Nekaterim se more to zdeti zelo negotovo in nejasno. Ali ne bi morali pač delati to, kar je delala mati Terezija? Kako se naša karizma dalje razvija in kako vemo, da smo zveste temu, kdo mi smo?

Predpostavljam, da je bila vsaka od nas že kdaj vprašana, naj opiše, kdo smo kot kongregacija. Predpostavljam tudi, da smo vse dale zelo dobre odgovore na to vprašanje. Toda naj vas vprašam naslednje: *Ali se niste zalotile, da ste se po takem pogovoru začudeno spraševale: Ali sem povedala prave stvari? Ali sem povedala vse, kar bi morala reči? Ali sem kaj izpustila? Ali je to le moja verzija tega, kdo smo?*

Kako naj osmislimo dejstvo, ko se zdi, da ne moremo opredeliti naše karizme na način, ki bi nam omogočil čutiti, da jo imamo v kratki in jasni definiciji?

V letu 1989 je Bernard Lee (redovnik marist) napisal, kar imam od takrat za pionirski - inovativen članek, ki ga je naslovil: "Sociološko-zgodovinska teologija karizme".² V njem pravi:

---

² *Review for Religious – Revija za redovnike* (januar-februar, 1989): 124-135.

'Povrnitev karizme' je morda eno najbolj nevzdržnih in nepotrebnih bremen, katero so bile redovne skupnosti kadarkoli naprošene nositi, ker tega ni mogoče narediti. Karizma ni lastnina. To ni posest. Ne da se je premestiti, ni prenosljiva in ne obvladljiva. Karizma je globoko zgodovinsko družbeni pojav. Ne more biti ponovljen v nobenem drugem času ali kraju.

Kadarkoli pa se karizma le ponovi v neki zgodovinski tradiciji, je ponovno odkrita v novem družbenem in zgodovinskem okolju.³

Drage sestre! To je najbolj pomembno spoznanje, ki ga moramo ohraniti v spominu, ko razločujemo glede prihodnosti našega apostolskega dela (in upravljanja z našimi viri).

Tu je bistvo: Samo kadar v resnici dojamemo te značilnosti karizme – da je globoko zgodovinska, da se pojavi v specifičnem času in kraju in da ni prenosljiva v drug čas in kraj – moremo zakonito zastaviti pereče vprašanje: Kaj moramo narediti, da bomo našo ustanovitveno karizmo – ta čudoviti Božji dar Cerкви in svetu Bavarske 19. stoletja po materi Tereziji in škofu Wittmannu – ponovno odkrili za ta čas in kraj, tukaj in sedaj v Afriki, Aziji, Evropi, Oceaniji, Severni Ameriki, Latinski Ameriki in na Karibih 21. stoletja?

To je tisto vprašanje dneva!

Vabim vas, da si vzamete čas in vsrkate vase temeljno misel patra Lee: Skupnost karizme ne poseduje kot lastnino. Ostanite s to mislijo za trenutek. Naše karizme ne posedujemo kot lastnino. Karizma je po naravi bolj nek dogodek. Karizma se zgodi.

Mislím, da nam to lahko pomaga osmisliti dejstvo, da smo se zdele nesposobne definirati, opredeliti našo karizmo na tak način, da bi vse mogle reči: "Da, to je to! To je naša karizma."

Kadar govorimo o naši karizmi, moramo razumeti, da jo ponovno ne odkrivamo ali definiramo abstraktno, da bi jo prenesle ali uporabljale v vseh časih in krajih v življenju kongregacije. Ravno nasprotno: to, kar moramo narediti, je ponovno odkrivanje naše karizme v vsakem času in kraju. Karizma ni potencial, ki čaka, da se bo uresničil. Nasprotno, karizma je dogajanje milosti, porojeno samo v posebni zgodovinski situaciji.⁴ To je globoko relacijski dogodek, podprt z Duhom, ki ga je Bog dal v našo skupnost, da bi odgovorila na kričeče, obupne potrebe v naši posebni svetovni situaciji. Karizma je dogodek, ki ga soustvarjamo z Bogom, ko sebe dajemo na razpolago za to povezanost med duhom in stvarnostjo.

Karizma in »globoka zgodba«

Da bi to idejo malo dlje raziskale, pogledjmo na to, kaj naša skupnost ima v lasti. Posedujemo, imamo to, kar se imenuje "globoka zgodba", struktura pripovedi, edinstveni, utelešeni duh. Ta, tako imenovana "globoka zgodba" je skupna zgodba, ki si jo delimo in jo vse prepoznavamo kot identiteto naše skupine, toda nobena od nas je ne more izraziti dokončno. Ta zgodba, ta edinstvenost je Božji dar. Je "potrebni pogoj za karizmo, toda zgodba ni karizma."⁵

³ Lee, 1989, stran 124; poudarek je moj.

⁴ Bernard Lee, *The Beating of Great Wings*, (Mystic, CT: Twenty-Third Publications, (2004), p. 16.

⁵ Lee, 1989, p. 125.

Da bi nam pomagal razumeti to idejo, nas pater Lee vabi, naj se lotimo miselnega poskusa: vprašajte skupino 20 Šolskih sester, naj imenujejo tri najpomembnejše značilnosti našega življenja. Verjetno ne bosta niti dva odgovora popolnoma enaka. Potem storite isto za štiri druge redovne skupine – frančiškane, usmiljenke, jezuite... – kogarkoli želite. Rezultati, ki jih napoveduje, so tile: ob branju vseh stotih odgovorov bi katerakoli Šolska sestra čisto gotovo ugotovila, kateri so odgovori Šolskih sester de Notre Dame. Poleg tega je prepričan, da bi bilo tako res tudi, če bi bili odgovori zbrani iz naših različnih provinc, kultur in dežel – se pravi od mednarodne skupine Šolskih sester. Pater Lee je prepričan, da bi v razvrščanju naštetih najpomembnejših značilnosti frančiškani bili sposobni ugotovi svoje odgovore, usmiljenke svoje, itd.

To je dejansko tako, kajti skupnosti imajo globoko zgodbo, v katero so vsi člani socializirani – tudi tako imenovani obrobni člani, kajti kot trdi pater Lee, je "tisto na robu rob nečesa!... Globoko pod vsemi razlikami znotraj katerekoli skupnosti je zgodba, ki si jo delijo in udeleženci prepoznajo. Ne le da jo prepoznajo, oni doživljajo svet iz njene perspektive."⁶

To zelo jasno vidimo v dialogu celotne kongregacije, ki nas pripravlja na generalne kapitlje. Iz vse kongregacije – iz vseh provinc – se na vprašanja, ki se nanašajo na naše vrednote in potrebno osredotočenost glede naše prihodnosti, podobni odgovori ponavljajo na različne načine.

Sedaj bi mogel kdo dokazovati, da je take rezultate mogoče pričakovati po več kot štiridesetih letih rasti in razvoja v izvajanju mednarodnega dialoga in pogovora o izzivih odgovarjanja modernemu svetu. Vendar smo videli našo globoko zgodbo edinstveno izraženo že zgodaj v naši moderni zgodovini.

Februarja 1970, na drugem zasedanju izrednega generalnega kapitlja preнове,⁷ so morale delegatke dati svoj glas za to, kateri elementi življenja Šolskih sester *morajo biti v novi konstituciji*. Male skupine, ki so jih sestavljale sestre iz različnih kultur, precej nevajene mednarodnega dialoga, so prišle nazaj s presenetljivo enoglasnostjo v svojih odgovorih. Tu je bila naša globoka zgodba izpričana, izražena takrat v 23 paragrafih prve različice Poslane ste.⁸ Tukaj je naša identiteta kot kongregacije prišla do izraza iz naše globoko oblikovane zgodbe, posledica naše "formacije" v naši dediščini, Božjem daru, vtisnjenem v vzorce našega življenja, ki predstavlja kaj pomeni biti Šolska sestra de Notre Dame.⁹

Pater Lee izpeljuje ta pojem o globoki zgodbi iz strukturne teorije v antropologiji, ki omogoča metodo za interpretacijo identitete skupine. To, kar predlaga ta teorija, je,

da je identiteta skupine zakoreninjena v pripovedni strukturi, to je, v ponavljajočih se modelih odnosov in družbenih dejavnosti. Pripovedna struktura katerega koli sestava in interesne skupine je vseeno izjemno težko opredeljiva, ker je celo bolj instinktivna in nehotena, celo bolj kot si misli in se razume.¹⁰

---

⁶ Lee, 1989, p. 125.

⁷ The first session was in October 1968 at which Mother Georgianne was elected.

⁸ Later it was detected that there was a great divergence in tone between the English and German texts. However, this does not detract from the point that the responses regarding what constitutes SSND life were remarkably similar across cultures and provinces.

⁹ See Lee, 2004, *The Beating of Great Wings*, Chapter Two, "Deep Story and the Possibility of Charism," pp. 16-35, especially p. 24.

¹⁰ Lee, 1989, p. 126.

V tem smislu globoka zgodba (ali vzorci in strukture našega biti kot skupina) ne more biti povedana. Našo globoko zgodbo je mogoče samo razkrivati v posebnih zgodbah, ki so se oblikovale iz nje. Globoka zgodba je preveč globoko v našem zavedanju, da bi jo mogli direktno povedati. Dejansko *oblikuje* naše zavedanje, namesto da bi bila med dejavniki naše identitete, katere se zavedamo.¹¹

Pater Lee skuša govoriti o določenem "stilu" ali "načinu biti", značilnem za nas, Šolske sestre de Notre Dame, kot skupino. Globoka zgodba daje obliko temu *kako* doživljamo, ne samo kaj doživljamo. Ta *kako* odgovarja *stilu*, načinu. Gre za način redovnega življenja, ki je izrazito naš.

Dve posledici te analize bi rada podrobneje obdelala. Prvič nam to pomaga malo razumeti neprijetno naravo našega prizadevanja, da bi pojasnili našo karizmo.

Drugič pa se moramo vrniti k vprašanju, ki sem ga že prej omenila: Kaj moramo narediti, da bomo našo karizmo ponovno odkrili za ta čas in kraj? Kaj moramo narediti, da bomo našo ustanovitveno karizmo – ta čudoviti Božji dar Cerкви in svetu Bavarske 19. stoletja po materi Tereziji in škofu Wittmannu – ponovno ustvarili, ponovno uresničili, utelesili za ta čas in kraj, tukaj in sedaj za Cerkev in svet v Afriki, Aziji, Evropi, Oceaniji, Severni Ameriki, Latinski Ameriki in na Karibih 21. stoletja?

Naše izkustvo poskusov definiranja karizme

Ali ste v tem čudovitem obdobju tako raznovrstnega medsebojnega komuniciranja z redovniki in redovnicami drugih kongregacij in v različnih kontekstih, kdaj doživeli, da ste skušali razlikovati našo karizmo od karizem drugih redovnih kongregacij, ki uporabljajo podoben jezik za opis svojih karizem?

Generalni svet, na primer, večkrat najame zelo dobro moderatorko, sestro Brid Long. Sestra je članica Sester sv. Alojzija. Vodilo njene skupnosti je: *ut unum sint* = da bi bili vsi eno. Njihova karizma je edinost. Ob priložnosti sem rekla, da je bistveni element naše karizme edinost, ali bolj natančno, prizadevanje za edinost – hrepenenje, podobno hrepenenju matere Terezije, da bi bili vsi eno v Bogu,. Toda vem, da nisem Sestra sv. Alojzija.

V čem je razlika? Razlika je v globoki zgodbi, v instinktivnih vzorcih in podzavestno asimiliranih načinih med Šolskimi sestrami de Notre Dame in Sestrami sv. Alojzija.

To je težko izraziti. Vsakokrat, ko skušamo izraziti našo identiteto kar se da najbolj uspešno, se soočimo s svojo nesposobnostjo obseči vso skrivnost. Zagotovo je *Poslane ste* čudovit izraz poskusa doseči razumevanje naše globoke zgodbe. Toda vse se zavedamo, da če ne bomo in dokler ne bomo konstitucijo bolj ali manj zvesto utelešale v naši resnični stvarnosti, bo ostala samo kot dobro napisane besede.

Govorimo o duhu in globoko izoblikovani identiteti.

---

¹¹ Lee, 1989, p. 126; here Lee quotes Stephen Crites, "The Narrative Quality of Experience," *Journal of the American Academy of Religion*, 39 (1971): 295.

Vpričo tega, kako težko je definirati našo identiteto, zelo popularna teologinja v Združenih državah, ki je napisala veliko dobrih knjig in neštetič člankov o redovnem življenju, zatrjuje, da ne obstaja "nujna potreba" za skupnost, da točno ali natančno definira svojo posebno karizmo. Hoče reči, da so apostolske kongregacije kot je naša, ustanovljene v 19. stoletju, porabile veliko časa s poskušanjem odkrivanja, osvetljevanja, pojasnjevanja in razpoznavanja vsaka svoje karizme.¹² Preprosto smo si preveč podobne.

Na tej točki se ne strinjam z njo. Problem ni v tem, da smo porabile mnogo časa in moči s poskušanjem definiranja naše edinstvenosti kot kongregacija. Bistvo je v tem, da smo iskale na napačnem mestu. Ideja so-ustvarjanja karizme s tem, da prinesemo našo globoko zgodbo v dejanski odnos s potrebami sveta, nas more osvoboditi zadušljive zatopljenosti vase in nas postaviti v stik z Božjim klicem, da se osredotočimo na bolj nujno potrebno poslanstvo kongregacije, v mnogih različnih kontekstih, v katerih živimo in delamo.

Da, ne čutim, da smo vložile preveč moči v ponovno prinašanje naše Notredamske karizme. Čutim morda, da smo svoje moči včasih postavile na napačno mesto.

Torej, kje je pravo mesto, da zastavimo svoje moči v iskanju tega, kdo smo poklicane biti v današnjem svetu?

Ponovno postavljanje karizme danes

Ne smemo gledati nase, ampak na svet, na konkretne, specifične, stvarne potrebe svetovnega položaja, v katerem se nahajamo. In to moramo narediti iz globin naše globoke zgodbe, iz naše edinstvene, instinktivne identitete kot Šolske sestre de Notre Dame. Ko se ti dve srečata – naša globoka zgodba in nujne potrebe našega časa – resnično in učinkovito, se bo zgodila karizma, bo ponovno odkrita ali poustvarjena.

To je vprašanje razločevanja. Od karizmatičnega gibanja naše ustanovitve se je situacija sveta močno spremenila. Globoko sem prepričana, da če naj ima kongregacija v naših različnih predelih prihodnost, moramo začeti s skupnim razločevanjem, ki se ne začneja z nami samimi, ampak s kontekstom sveta, branim z Božje perspektive, izhajajoč iz naše globoke zgodbe kot tistih, ki hodijo za Kristusom in kot Šolskih sester de Notre Dame. Poudarek takega razločevanje je ugotoviti, kako smo ME (ne vsaka izmed nas osebno, ampak kako ME kot enkratna redovna skupnost) poklicane odgovoriti na znamenja časov.

Brez takšnega razločevanja, iz katerega bi prišel na dan – si upam to izreči? – načrt za poslanstvo, načrt apostolata v naših različnih predelih – se bojim, da se samodejno sprijaznimo s tem, da ostanemo še naprej preprosto tako, kot smo sedaj, dokler ne bo umrla zadnja sestra.

Prepričana sem, da gre za odprto vprašanje, ali moremo to storiti ali ne. Moremo tvegati odprtost za poglobljeno branje znamenj časa? Ali smo pripravljene tvegati *korporativen-združen* (to je *skupen*) odgovor iz naše bogate dediščine, naše globoke zgodbe, kot Šolske sestre de Notre Dame?

---

¹² Sandra Schneiders, *Finding the Treasure: Locating Catholic Religious Life in a New Ecclesial and Cultural Context*, (New York: Paulist Press, 2000), p. 300; see also pp. 298-9.

Vaš provincialni svet vas je pogumno poklical, da na to vprašanje odgovorite pritrdilno. Vodijo vas v skupne postopke glede prednostne izbire apostolskega služenja in načrtovanja za uporabo vaših virov. Ti postopki zahtevajo čas in napor. Sledile boste Poslane ste. Vključene boste vanje v provincialnem zboru in preko dialoga v vaših področjih. In na koncu bo provincialni svet dokončno odločil. Ta proces je bistvenega pomena in na vsakem njegovem koraku imate podporo generalnega sveta.

Glede novih poklicev in prihodnosti želim reči: če lahko odgovorimo 'da' na vprašanje glede tveganja tega razločevanja, bomo navdihovale dekleta, da se nam bodo pridružila. Iz svoje izkušnje vemo, da so prihajale k nam, kadar so videle, kako globoko naša zgodba odgovarja na potrebe našega časa.

Pater Lee piše: "Vsak karizmatični trenutek odseva klice svoje dobe." In "klic ene dobe ni nikoli enak klicu nekega drugega obdobja."¹³ Seveda so ponavljajoče se človeške skrbi, ki trajajo prek stoletij, toda karizma ni premični praznik, kot pravi on.

Včasih radi mislimo o materi Tereziji in o materi Karolini kot o tistih, ki sta bili tako nadarjeni, da sta bili zato pred svojim časom. Mislim, da je bolj pravilno reči, da sta bili tako v skladnosti s svojim časom in z njegovimi potrebami, da je njun odgovor povzročil resnično karizmatično gibanje, ki je v primeru matere Terezije postala kongregacija, v primeru matere Karoline pa razširitev kongregacije v Severni Ameriki. To je bila ustanovitvena karizma. Ne more biti ponovljena, ampak samo ponovno izumljena, ob srečanju nujnih potreb našega časa z našo globoko zgodbo, z našo skupno identiteto.

Sestre! To morete narediti kot provinca. To morete narediti. Ali boste naredile? Ali ste pripravljene?

Karizma: Srečanje naše "globoke zgodbe" z nujnimi potrebami našega časa

V preteklosti sem uporabljala pripravno podobo za to učinkovito srečanje globoke zgodbe in klicev našega časa.¹⁴ Premislite to čudovito (tibetansko) pojočo skledo.* Predstavlja globoko zgodbo nas kot redovno kongregacijo Šolskih sester de Notre Dame. Tu, v moji drugi roki, imamo to leseno tolkalo, ki predstavlja nujne potrebe, krike našega specifičnega zgodovinskega časa in kraja. Sedaj udarimo na gong. Glas je naša karizma, konkretno, zgodovinsko srečanje nam danega Božjega daru s potrebami našega časa.

*Pojoče sklede (znane tudi kot tibetanske pojoče sklede, Rin gongi, himalajske sklede ali suzu gongi)

gong

¹³ Lee, 2004, p. 27.

¹⁴ Sister Barbara Valuckas (AM) suggested this image to me some 20 years ago or more.

Tako je naredila mati Terezija. Dar, ki ji ga je dal Bog, je dala v odgovor potrebne vzgoje žena in ubogih, da bi se spremenila družba. Udarila je na gong. In ta glas je odmeval skozi generacije, okoli sveta. Odmeval je v nas. Mi smo ga ponesle naprej. Danes še vedno odmeva.

Pomislite na vse možne primere kdaj smo to naredila. V sobi pogledajte okrog sebe in premislite, kako je bila ustanovljena vsaka od vaših enot. Premislite, kje danes delujemo in kaj delamo.

Kadar uporabljamo dobro izdelano pojočo skledo ali gong, katere odzvoke odmeva v zračnih valovih potem ko je bilo nanjo udarjeno s tolkalom, nam more ta podoba zelo učinkovito pomagati razumeti karizmo kot nek dogodek. Glas je naša karizma – učinkovito, milostno srečanje nam danih Božjih darov, s konkretnimi potrebami v različnih časih in zgodovinskih kontekstih. Da gong zazveni, lahko uporabimo različne stvari. Tako morejo tudi mnogi različni kraji, ljudje in njihove potrebe pritegniti našo karizmo, in zgodovinsko so jo tudi pritegnili.

Vsaka Šolska sestra se more veseliti primerov, ki so jo navdihovali in v katerih je sodelovala. Naštela bom nekaj vidnih primerov. Prosim, ne pozabite, da je seznam samo delen. Lahko bi se še in še dodajalo. Dodajte iz svoje izkušnje. To more biti zelo dobra vaja, da nas odpre in osvobodi za razločevanje.

- Kongregacije je v času življenja matere Terezije cvetela na Bavarskem in v drugih krajih Evrope. V času njene smrti je "več kot 2500 Šolskih sester de Notre Dame živelo redovno življenje v njenem duhu" (*Začetki naše kongregacije*). Vendarle se zdi, da so potrebe vedno presegle naše število. V tolikih krajih, državah in pokrajinah v Evropi je zazvenel gong in v nekaterih uspešno zveni še danes. Bili so kraji s podobnimi potrebami glede izobrazbe deklet in mladih žena, kljub temu so bile drugačne od Bavarskih, kraji s svojimi lastnimi barvami, glasovi in ritmi.
- Leta 1847 je zazvenel nov glas gonga, ko je majhna skupina misijonark odšla v Severno Ameriko poučevat otroke izseljencev. Nove barve, novi glasovi, novi ritmi. Uspevalo je.
- Leta 1915 so sestre iz Severne Ameriki prvič šle izven kontinenta, v Puerto Rico, da so odgovorile na nujne potrebe izobraževanja revnih. Nove barve, novi glasovi, novi ritmi. Uspevalo je po vsem otoku.
- V tridesetih letih prejšnjega stoletja so šle sestre iz različnih evropskih provinc v Brazilijo in Argentino. Spet: nove barve, novi glasovi, novi ritmi. Vse uspeva še celo danes. Še vedno morete slišati odmevanje gonga.
- Leta 1948 so sestre iz St. Louis šle na Japonsko. 1948. Sedem let po tem je Japonska bombardirala severnoameriško pomorsko oporišče Pearl Harbor na havajskem otočju in tri leta za tem se je zgodilo ameriško atomsko bombardiranje dveh japonskih mest. Naj se ne zgodi, da bi po tem kdo mogel reči, da ne moremo iti sem ali tja, ker je zgodovina preveč težka. Japonska. Znova se je zaslišal glas *pojoče posode*. Nove barve, novi glasovi, novi ritmi. Uspevalo je!
- Nekaj več kot 40 let kasneje so sestre z Japonske šle v Nepal. Obupna potreba po izobraževanju. Nove barve, novi glasovi, novi ritmi. Uspevalo je... in gong še naprej zveni na nove načine, ko poslanstvo tam odgovarja na razvijajoče se potrebe.

- In: skoraj pred 45. leti so sestre iz Severne Amerike šle na afriški kontinent. Zvenenje gonga tam je sveže in močno. Nove barve, novi glasovi, noti ritmi. Se razvija... sedaj kot provinca, sedaj se razširja...

Drage sestre, naša situacija danes zahteva *novo* zvenenje gonga, ki temelji na globokem, skupnem branju znamenj našega časa in na nujnih potrebah naše dobe! Mora računati na to, kdo smo in kdo nismo, na vsakem kraju.

Torej, za obuditev karizme, za odkritje tega, kaj je in za njeno uresničitev so potrebni trije pogoji:

- ❖ Biti moramo zakoreninjene / oblikovane v naši globoki zgodbi, v našem posebnem načinu življenja evangelija, hoje za Kristusom. [Naša globoka zgodba je izražena: v privilegiranih izrekih v Poslane ste; v posebnih besedah in dogodkih iz življenja matere Terezije; v zgledih drugih velikih žena v naši zgodovini, in tako naprej. Z drugimi besedami: identiteta naše kongregacije se prepozna v besedah, izrazih, zgledih, spominih, ki prižigajo ogenj v srcu Šolskih sester. Kadarkoli jih slišimo, nekaj odmeva v nas. Naša srca so odprta in mi se prepoznamo. To smo me. Tu smo doma.]
- ❖ Globoko moramo biti vključene v našo kulturo, v naš svet, razpoznavati njegove nujne potrebe, doživljati njegovo bistveno hrepenenje in lakoto (ne da bi se prilagodile kulturi, pa tudi ne, da bi nepristransko stale ob strani).
- ❖ Dati moramo "slišati glas gonga", to je, jih uspešno uresničiti na načine, kot so možni za nas danes.

Da bomo sedaj šle naprej, moramo skupaj uresničiti te pogoje karizme v skupnem razločevanju in odločitvah glede naše prihodnosti. To se mora zgoditi v vsaki provinci in to mora podpirati generalni svet, včasih pa tudi voditi. Seveda pa so tudi nekatere stvari, za katere mislim, da jih moramo narediti kot kongregacija – posebej se moramo zavzeti za vse, kar je vključeno v uresničevanje Aktov 23. generalnega kapitlja, teh konkretnih in med seboj povezanih korakov v prihodnost.

Posledice... smer za nadaljnji premislek in dialog

Ob koncu bi rada predlagala po možnosti uspešno povezanost med identiteto naše kongregacije in vprašanji, na katere boste odgovarjale danes in jutri.

Kadar govorimo o tako imenovanem "preroškem" poklicu redovnega življenja skozi čas, vidimo, da se poraja iz globoke izkušnje Boga, – iz izkustva ustanovitve – ki je tesno povezana s kritičnimi trenutki v zgodovini Cerkve in družbe. V spomin si priključite kulturne premike v času vzpona menišтва, ustanovitve beraških redov, nato apostolskih redov in končno, naših modernih redovnih institutov.

To je zelo pomemben razmislek in predstavlja očitno priložnost za pogovor o identiteti *naše* kongregacije.

Zgodovina redovnega življenja razodeva, da so v vsaki dobi globokih kulturnih sprememb, ki so klicale Cerkev k novemu zavedanju o sami sebi in svojem poslanstvu v svetu, poslanstvu Cerkve najbolj služile tiste skupnosti, ki so našle nove izraze evangeljskega uboštva. To velja za može in žene, ki so oblikovali prve meniške skupnosti, za posnemovalce Frančiška in Klare iz Asizija (to je, beraških redov) in za posnemovalce Ignacija Lojolskega (enega od prvih apostolskih redov).¹⁵

Ob teh velikih tradicijah je tradicija, ki so jo osnovali škof Wittmann, oče Job in mati Terezija, morda bolj skromna, toda je vseeno močno vplivna v svojem doseganju sveta in v svoji svetovni viziji. Njihovi uvidi in prepričanja jasno spadajo v zgodovino tega, kako je redovno življenje služilo poslanstvu Cerkve, Božjemu poslanstvu. Njihovi uvidi in prepričanja so še naprej navdih za nas, ki jim sledimo.

Če resno vzamemo dejstvo, da so škof Wittmann, oče Job in mati Terezija potrdili uboštvo za temelj naše kongregacije, če se me sklicujemo, kako središčno je evangeljsko uboštvo v življenju naše kongregacije danes in je vedno bilo, sem prepričana, da bomo odkrile, da nam ta tradicija nudi korporativno identiteto, ki je navdih za oboje: za programe našega apostolskega služenja in za formacijo. To pomeni: me same smo uboge; zanašamo se na Boga in druga na drugo; in me služimo tistim, ki so ubogi in/ali v situacijah, v katerih se odloča njihova prihodnost.

Mati Terezija ima v svojih zapisih številne izraze o identiteti naše kongregacije, ki odmevajo v nas in nas navdušujejo. Med njimi je posebej en izraz, za katerega mislim, da je zlasti uporaben za nas danes. Morda se ga spomnite iz poročila o Stanju kongregacije za 23. generalni kapitelj.

*Med seboj povezane in zadovoljne z malim gremo po vsem svetu, v najmanjše vasi in najrevnejša bivališča, kamorkoli nas kliče Gospod, da prinesemo ubogim veselo vest o Božjem kraljestvu.*¹⁶

Besede so iz enega prvih pisem, napisanega v letu 1839 münchenskemu nadškofu, ko je mati Terezija še živela v Neunbugu vorm Wald, istočasno pa iskala v Münchnu primeren prostor za ustanovitev materine hiše.

Pismo je dolgo, kajti mati Terezija v njem opiše, kaj je potrebno za sestre, da bi živele svoje redovno življenje z integriteto, celostno in bile sposobne odgovarjati na nujne izobraževalne potrebe družbe tistega časa. Nadškofu je opisala tudi vse izzive, s katerimi se sooča kongregacija, »Božje delo«, kot jo je imenovala ona. Njeno pismo se končuje s temi besedami:

Med seboj povezane in zadovoljne z malim gremo po vsem svetu, v najmanjše vasi in najrevnejša bivališča, kamorkoli nas kliče Gospod, da prinesemo ubogim veselo vest o Božjem kraljestvu.

Kako vznemirljiv povzetek tega, kdo smo poklicane biti! Zveni nam resnično. Odmeva v naših srcih. Kaj to pomeni danes? Refleksija o tem vprašanju more dati smer vsemu!

---

¹⁵ I am indebted to an article by the late Rev. David N. Power, OMI, for reminding me of this historical reality. He presented this in a talk to the Oblate Formation Conference in March 1987. The talk was entitled, "Oblate Evangelical Life as a Cultural Response."

¹⁶ Letter 144; see *Trust and Dare*, October 17.